

[Trkiye ve ABD'nin birbirine gveni kalmad](#)

Ankara-Washington gerilimine ilkin Mehr'e konuan Trkijeli siyaset bilimci ve yazar Sinan Baykent, "Bu kriz uzun soluklu bir kriz olacak gibi duruyor. Her iki lkenin de birbirine gveni .kalmad" dedi

Aran Haber Agency: Son gnlerde ABD'nin Trkiye'ye vize yasa balatmas, arndan Trkiye'nin benzer bir .hamleyle karlk vermesi, iki lke arasndaki ilikleri gndeme getirdi

Ankara-Washington arasndaki bu gerilimin nedenlerini Mehr'e deerlendiren Trk siyaset bilimci ve .yazar Sinan Baykent, ABD'nin Trkiye ve ran politikasna ynelik de aklamalarda bulundu

?Trkiye ile ABD arasndaki bu gerilimin temel nedenleri nedir? Bu kriz aslnda nereden kaynaklanıyor 1 Trkiye-ABD ilikilerinin gerilmesinin ok-boyutlu bir arka plan var. 15 Temmuz'daki hain darbe giriimi bu anlamda bir milat oldu. Trkiye Kurtulu Sava'ndan bu yana emperyalizmle ilk defa bu kadar yakndan yz yze geldi. 15 Temmuz nizam Trk ordusunun, mill glerin ve milletin bir zaferidir. Biz o gn Amerika'nın bileini bkkt; bu onlar iin yenilir yutulur cinste bir malubiyet deildi. Atlantiki darbenin baaryla pskrtlmesiyle birlikte devlet iinde kmelenen derin NATO'cu unsurlar birer birer ayklanmaya baland. Ordu, brokrasi ve sivil toplumdaki uzantlar byk lde temizlenmi durumdadr. Siyaset aya da yle zannediyorum ki ok yakn bir zamanda deifre edilecektir. 15 Temmuz'da ABD Trkiye'deki operasyon kuvvetlerini yitirdi, bu birinci tespittir. kincisi, hain darbe giriiminin hemen arndan Trkiye Frat Kalkan'n gerekletirdi. Sanlann aksine biz Frat Kalkan'yla Suriye'ye girmedik; ABD'ye mdahale ettik. imdi bu mdahalenin ikinci safhasna gemi bulunuyoruz. Astana Sreci'yle Rusya-ran-Trkiye ls arasnda ete kemie brndrlen yeni bir diyalog ortam var. Bu l mekanizma Frat Kalkan'n mteakip dlib zelinde de Trkiye'nin yapc bir rol stlenmesini kararlaatr. ncs, Trkiye Kuzey Irak'taki Siyonist yaplanmaya nispetle ciddi bir muhalif duru gelitirdi. Trkiye'nin bu denli kararl davranmasn sanrm kimse bekleliyordu. Blgedeki Trkiye-ran-Irak ittifak Zion'un hlyalarn suya drd. Nihayet drdnc ve belki de en kritik nokta, Trkiye'nin Rusya'dan satın ald S-400 fzeleriyle alakal olan meseledir. Trkiye hlihazrda hl bir NATO yesidir. Hl byle olunca S-400 fzeleri doal olarak bir sorun dourmu oluyor. Amerikallar bunu hazmedemediler. Trkiye 15 Temmuz'dan bu yana hem geleneksel Amerikan siyasetine hem de .Siyonist merkeze meydan okuyor, bunun iin de ABD Trkiye'ye bedel detmek istiyor

Ben Trkiye'nin yakn zamanda NATO'dan uzaklaacan dnmyorum. Bir "Bat Asya Birlii"nden bahsediliyor bugn rnein. Trkiye'nin hakiki yerinin Avrasya olduuna dair eitli savlar dillendiriliyor. Ne var ki Trkiye Tanzimat'tan hatta Fatih'ten bu yana yzn dorudan ve yalnızca Bat'ya evirmi bir lkedir. Modern Trkiye'nin kaderi Fatih kendini "Kayser-i Rum" yani "Roma mparatoru" iln ettii gn izilmitir aslnda. Bizim NATO'dan kopmamz imdilik olas gelmiyor. Fakat Trkiye'nin bir denge aray iinde olduunu, 21. yzyl artlarna uygun bir "devlet akl" gelitirmeye altn rahatlkla saptayabiliriz. Trkiye genelde ABD, zelde ise Bat'yla "eit ve adil muhataplk" istiyor ve bunu kazanacak. ABD er ya da ge milletlerin haklarna tecavz etmemeyi renecek. Zion'a kr krne hizmet ederek bunu renemez. renmeyi reddederse de retilir. 1945'ten, 1991'den beri ok ey deiti. Trkiye'nin kinci Cumhurbakan rahmetli nn'nn vaktiyle syledii gibi .""yeni bir dnya dzeni kuruluyor ve Trkiye de oradaki yerini alacaktr

?Siz bu krizin sonunu nasl ngryorsunuz? Neden 2

Bu kriz uzun soluklu bir kriz olacak gibi duruyor. Her iki lkenin de birbirine gveni kalmad, eridi. Bozulan ilikilerin telafisi zaman alacaktr. u tespiti yaparak balamalyz: ABD Siyonist lobinin tekeline olduka ve onun ideolojik-teolojik parametreleriyle hareket ettike dnya milletlerinin dmanln tetiklemeye devam eder. Bugn Amerika'y Trump ynetmiyor. Trump devleti basit bir irketle edeer grd, imdi ona devletin ne olduunu retiyorlar. Amerika'y ynetenler neo-con'lar yani yeni-muhafazakrlardr. Obama ynetiminde geri planda durdular, imdi Trump'n tecrbesizliini smryorlar. Smrnn ba aktr de Trump'n damad Jared .Kushner'dir. Kushner zerinden ynetimin dizginlerini Siyonist lobi APAC ve neo-con'lar ellerine aldilar ABD'de Siyonizm'den rahatszlk duyan nemli bir kesim var. Bunlar sivil toplumda, halkn iindeler. rnein

dier Bat lkelerindeki milliyetilerin aksine ABD milliyetileri 11 Eyl paradigmasn kabul etmediler, hatta reddettiler. Onlar Siyonist tehdidin son derece farkndalar. Ne var ki yeterince gl deiller ve devlet aklna .yeterince sirayet edemiyorlar

ABD Trkiye'nin talebini doru anlamaldr. Trkiye'nin ABD'yle arasnda bir dmanlk rgtlemek istediini dnmyorum, bu akslzca bir hareket olur. Trkiye eit ve adil muhataplk istiyor ve bu talebinde sonuna kadar hakldr. "Beni olduum gibi kabul et ve i ilerime burnunu sokma" diyor. ABD kinci Dnya Sava sonras konjonktrnn ve Souk Sava artlarnn deitiinin ok farknda deil. Dnyann hibir yerinde artk diledii .gibi at koturamaz, uyum salamak zorundadr

u soruyu sormamz lazmm: ABD Trkiye'yi gzden karabilir mi? ok zor. ABD Suudi Arabistan, Msr ve rdn'le bir noktaya kadar kol kola gidebilir fakat bunlar ok zayf halkalar ve blgede arz ettikleri anlam ok clz. Oysa Trkiye'nin slm dnyasnda bir arl, rol var. Coraf, kltrel, siyas ve ekonomik avantajlar var. ayet Trkiye iinde bulunduumuz bu gerilim srecinde dirayetli bir duru sergileyebilirse ben ABD'nin yeni .oyunun artlarn kabulleneceini daha dorusu kabullenmek zorunda kalacan dnmyorum

Basit bir iktidar deiikliiyle var olan sorunlar artk hasralt edemeyiz, o eii atk. Burada artk kitlesel bir bask sz konusudur. Trkiye'de anti-Amerikanclk tarihte hi olmad kadar revatadr. Kald ki bu sade bir tepki de deildir artk; siyas bir uurla kuanan bir tepkiden bahsedebiliriz ve bu nemlidir. Trkiye ABD'ye iyi bir dost olabilir, olmasnn nnde bir engel de yoktur ancak bunun iin tek bir artmz var: bizim egemenlik haklarmza sayg duyulacak. Bu saatten sonra geriye dn yoktur, ABD bu meru talebi zmsemek .durumundadr. Bkemediin bilei peceksin

ABD Bakan Donald Trump blgesel ve uluslararası arenada niin gerilim karmak peindedir? rnein 3 Trump Paris klim Anlamas'ndan kma karar vermi ve nkleer anlamaya ynelik bir tavr koymuttur. Bunun ?nedenini neye balarsnz

Trump'n ABD devleti zerindeki kiisel hkimiyeti sfrta yakndr. ABD'yi Trump ynetmiyor. Roosevelt ve George W. Bush'tan sonra Siyonist nfuzun en youn yaand dnemi yayyoruz Trump'la. Roosevelt sakatt. Bush aptald. Trump ise gln derecede tecrbesiz. Siyonizm zayflarn zayflklarından faydalanmasn iyi biliyor. klim Anlamas'nn askya alınmas ynnde ynetime bask kuran Amerika'nın aababalardr, finans-kapitaldir. O da kimin elindedir, gdmndedir bellidir. Keza nkleer anlamayla ilgili de benzer bir tablo karmza kyor bir nceki soruda da altn izdiimiz zere. Siyonizm 20. yzylda ABD'nin ykseliini salad, bugn .ise kne sebep oluyor

Trump ynetiminin ran'a ynelik yaklamn biliyorsunuzdur. Tahran-Washington geriliminin uluslararası 4 ?denklemlerde nasl bir etki brakacan dnyorsunuz

Tahran ynetimi her zamanki gibi pragmatik ve rasyonel davranyor. ran'n devlet akln takdir ediyorum. Tahran'da daima hzl ve cesur kararlar alnyor, alınan kararların da gerekleri yapıyor. ran'n deien olaylar karsında mthi bir adaptasyon kabiliyeti var. ABD ile olan gerilimi de imdilik iyi idare ediyorlar. mزالanan nkleer anlama uluslararası meruiyeti olan bir anlamadr ve buna riayet edilmelidir. Washington'un benimseyip yrtt gerilim siyasetini Zion'un dayatmalarıyla birlikte okumak lazmm. Tpk Trkiye rneinde oldu gibi, ABD'nin ran'a dmanlk beslemesi iin nesnel hibir gereke bulunmuyor. Sorun igalci Siyonizm'in kaprisleridir. kinci Dnya Sava'nın hemen ncesinde Siyonistler ABD devletini teslim aldılar ve o gnden beri de ajandaların yetkililere dikte ettiriyorlar. Avrupa devletleri ABD'nin Tahran takntsna itirak etmiyorlar, etmeyeceklerdir de. Zira Avrupa Tahran'la ticaret yapmak arzusundadr. Nitekim makul olan da budur. Ben Trump'n ve dolaysıyla arkasındaki Siyonist yapnn bu inattan zararlı kaca kanaatindeyim. Dnya dengeleri Tahran'n lehine bir seyir izliyor. radesini belli bir merkeze ipotek ettirmemi olan hibir devlet Tahran'la durduk yere dman olmay istemez veya tercih etmez. Blgenin mark ocuu srail'in kaprislerinden ve mazlum edebiyatından pek ok devlete gna geldi. Demin de altn izdik: yeni bir dnya dzeni kuruluyor. Bu dzen eskiyi tepetaklak edebilecek niteliklere ve ruha haiz .olabilir. Yaayp greceiz